

MIELIPIIDE LUKIJALTA

Yleinen etu ei vaadi moottorikelkkareittejä

MARKKU VUORIKARI

Maaseudun Tulevaisuudessa oli uutinen 8.6. Kiuruveden kelkkareittien rakentamisesta vastoin maanomistajan tahtoa. Maanomistajan Paavo Tossavaisen näkemys tuli selväksi, että rosvoustahan tämä on.

Pohjois-Savon elykeskuksen johtajan Jari Mutasen mielestä reittejä rakennetaan haittojen vähentämiseksi ja siten yleisen edun nimissä. Tossavainen ei liene kokenut kelkkailua haitaksi ennen reittihankkeiden käynnistymistä, koska ei ole hankkeeseen tyytyväinen.

Johtaja Markku Tornberg MTK:sta epäilee, luoko moottorikelkkailu sellaisen liikennetarpeen ja yleisen edun, että kelkkareittejä voidaan rakentaa vastoin maanomistajan tahtoa.

Voimassa oleva maastoliikennelaki mahdollistaa kelkkareittien pakkorakentamisen, mutta ei määrittele mitenkään, millä edellytyksillä pakkorakentamiseen voidaan ryhtyä. Lain perusteluissakaan ei sanota pakkomenettelystä mitään.

Perustuslakivaliokunta on kuitenkin muissa yhteyksissä lausunut pakkokeinon käyttämisestä yleisen edun perusteella. Perustuslakivaliokunta on lausunnossaan 38/1998vp korostanut, ettei yleisen tarpeen olemassa oleminen riitä omaisuuden suojan loukkaamiseen, vaan hankkeen on oltava yleisen tarpeen vaatima.

Jari Mutasen uutisessa määrittelemä peruste ei täytä edes yleistä tarvetta, ja kelkkareittien perustaminen ei missään määrin ole yleisen tarpeen vaatimaa. Johtaja Mutanen korosti vielä, että kelkkareittien paikan muuttuminen on kunnille ongelma.

Kelkkareittien perustaminen ei todellakaan ole niitä tehtäviä, joihin kuntien pitää keskittyä. Kunnilla on nykyisessä taloudellisessa tilanteessa tarpeeksi ongelmia lakisäätöisten tehtävien hoitamisessakin, jolloin kuntien pitäisi keskittyä niiden asioiden hoitamiseen.

Tornberg sanoo, että kelkkareittien perustamiselle vastoin maanomistajan tahtoa on eduskunnan siunaus. Eduskunta on kuitenkin monissa yhteyksissä rajoittanut yleisen edun automaattista hyväksyttävyyttä lunastuksen tai rajoituksen edellytyksenä.

Voimassa olevassa maastoliikennelaissa tai sen perusteluissa ei määritellä mitenkään pakkokeinojen käyttöä, mutta perustuslakivaliokunta on lausuntokäytännössään (PeVM 25/1994 vp) asettanut seuraavat vaatimukset perusoikeuksien rajoittamisen edellytyksiksi:

”Rajoitusten tulee perustua laintasoiseen säädökseen, rajoitusten on oltava tarkkarajaisia ja riittävän täsmällisesti määriteltyjä, rajoitusperusteiden tulee olla perusoikeusjärjestelmän kannalta hyväksyttävissä, painavan yhteiskunnallisen tarpeen vaatimaa, lailla ei voida säätää perusoikeuden ytimeen kuuluvaa rajoitusta, rajoitusten tulee olla välttämättömiä tavoitteen saavut-

Moottorikelkkareitin rakentaminen yleisen edun perusteella ei ole oikeutettua, Jorma Miettinen kirjoittaa.

tamiseksi sekä laajuudeltaan oikeassa suhteessa perusoikeuksien suojaamaan oikeushyvään ja rajoituksen taustalla olevaan yhteiskunnallisen intressin painoarvoon, perusoikeutta rajoitettaessa on huolehdittava riittävästä oikeusturvajärjestelystä sekä rajoitukset eivät saa olla ristiriidassa Suomen kansainvälisten ihmisoikeusvelvoitteiden kanssa.”

Siten Tornbergin kysymys moottorikelkkareittien rakenta-

misesta yleisen edun nimissä on hyvinkin perusteltu, eikä reittien rakentaminen yleisen edun perusteella ole oikeutettua.

Maastoliikennelain uudistaminen on kuitenkin tarpeen ja siinä on keskityttävä niiden maastoliikennelain todellisten haittojen korjaamiseen, mitä nykyisessä laissa on.

Laki on valmisteltava laajapohjaisesti ja siten, että se edistää kestävästä luontomatkailusta, puolustaa kansalaisten oikeutta luonnonrauhaan ja

että maanomistajien omaisuus- ja turvasuoja on turvattu: moottorikelkkailu- ja mönkijäreittejä ei saa rakentaa pakkokeinoilla vaan aina sopimuksella.

Lausuntoja on pyydetty myös kriittisesti lakiuudistukseen suhtautuvilta tahoilta. Uudessa laissa on myös pyrittävä löytämään ratkaisun hankkaan lain valvontaan.

Jorma Miettinen
puheenjohtaja
Kansalaisten
maastoliikennevalvonta ry